

STIPTA ISTVÁN 70 ÉVES

BIRHER Nándor
habilitált egyetemi docens (KRE ÁJK)

MISKOLCZI-BODNÁR PÉTER
egyetemi tanár (KRE ÁJK)

NAGY PÉTER
adjunktus (KRE ÁJK)

2022 tavaszának elején töltötte be Stipta István hetvenedik életévét. A Károli Gáspár Református Egyetem Állam- és Jogtudományi Kar Jogtörténeti, Jogelméleti és Egyházjogi Tanszékének egyetemi tanára 2014 őszén csatlakozott a kar oktatóihoz. Hamar meghatározó szerepre tett szert a kar életében, aminek egyik fontos oka a mindmáig töretlen közvetlensége és segítőkészsége volt. Mind kollégái, mind pedig hallgatói előtt nyitva áll egyetemi irodájának ajtaja. Nem csak oktatói, hanem évtizedes tudományszervezési munkájának tapasztalatait is mindig szívesen megosztotta és megosztja a tőle tanácsot kérőkkel. Áldozatos tehetséggondozási munkájának eredményeit a hallgatói által szerzett elismerések, díjak és a sikeres PhD fokozatot szerzett doktoranduszainak száma is jól mutatja.

A Stipta István professzor 70. születésnapjára készített köszöntő kötet az ünnepelt szakmai életrajzát, közleményeinek listáját, rektori köszöntőt, a kötet szerkesztőinek üdvözlő sorait és 54 pályatárs, valamint tanítvány tudományos írását tartalmazza.¹ A tanulmányok hosszát – érthető terjedelmi okokból – a szerkesztők fél ívben korlátozták. Mégis, olyan kötet jött létre,

1 A kötet szerzői: Antal Tamás, Antalóczy Péter, Balogh Elemér, Balogh Judit, Bencsik András, Birher Nándor, Birkás Antal, Blazovich László, Bódiné Beliznai Kinga, Boóc Ádám, Czine Ágnes, Cservák Csaba, Domokos Andrea, Erik Štenpien, Fioco Miroslav, Földi András, Gönczi Katalin, Hamza Gábor, Herger Csabáné, Homicskó Árpád Olivér, Homoki-Nagy Mária, Horváth Attila, Jakab Éva, Képes György, Király Lilla, Papp Eszter, Komáromi László, Koncz Ibolya Katalin, Kun Attila, Lehotay Veronika, Lentner Csaba, Lévay Miklós, Máthé Gábor, Mezey Barna, Milan Sudzina, Miskolczi Bodnár Péter, Móré Sándor, Nagy Péter, Nochtá Tibor, P. Szabó Béla, Peres Zsuzsanna, Pétervári Máté, Petrasovszky Anna, Pókecz Kovács Attila, Rigó Balázs, Rokolya Gábor, Schlachta Boglárka Lilla, Szabadfalvi József, Szabó István, Szabó Miklós, Szabó Zsolt, Szűcs Lászlóné Siska Katalin, Tóth J. Zoltán, Varga Norbert, Völgyesi Levente

amelyik napjaink aktuális, jogtörténethez, továbbá az ünnepelthez köthető kutatások spektrumát adja.

A kötet kicsit több mint negyede kilép a szorosan vett jogtörténeti keretből. Ezek a tanulmányok vagy maguk is tartalmazzák jogtörténeti kapcsolódási pontokat, vagy pedig olyan szerzőktől származnak, akik a Károli Gáspár Református Egyetem Állam- és Jogtudományi Karán kollégái Stipta Istvánnak.

A publikált munkák tematikailag négy nagyobb csoportba sorolhatók. Több írás foglalkozik a római jog egyes kérdéseivel. Az államelméleti-jogelméleti kérdéseket elemző írások mellett a kötetben olyan tanulmányok is helyet kaptak, amelyek a hatályos jog fényében értelmezik a másutt elvi élel megállapítottakat. Számos köszöntő tanulmány született a magánjogtól, munkajogtól kezdve egészen, a szociális jogon át a büntetőjogig és a közigazgatási jog, alkotmányjog egyes aktuális kérdéseiig.

A szűkebben vett jogtörténet-tudományi tematikájú írások között mind az egyetemes, mind pedig a magyar jogtörténeti kutatások eredményei helyet kaptak, amelyek így egy korszakokon átívelő körképet adnak a vonatkozó magyar kutatásokról. A középkorral és a koraújkorral foglalkozó írások ugyanúgy megtalálhatók, mint a későbbi korszakok egyes kérdéseinek elemzései.

Az elmúlt évtizedek tendenciáinak megfelelően az újkori és jelenkortörténeti írások száma volt a legnagyobb. A közjog-, magánjog- és büntetőjogtörténeti tematika szinte azonos arányt képviselnek a kötetben. Két olyan írás is van, amelyek kiléptek a klasszikus jogtörténeti tematikai és módszertani keretből, és a gazdaságtörténet egyes kérdéseit járták körbe. Több tudománytörténeti tanulmány is született, amely az ünnepelt utóbbi évekbeli vonatkozó kutatásaira épülnek, reflektálnak, akaratlanul is bizonyítva ezzel az ünnepelt által gyakorolt jelentős hatást a tudományszakra. A jogtörténeti köszöntő tanulmányok nem csak a magyarországi, hanem szlovákiai tanítvány, illetve kollégák tollából is születtek.

A kötetet 2022. április 11-én adták át a Károli Gáspár Református Egyetem Állam- és Jogtudományi Kara által szervezett ünnepségen, amelyen valamennyi hazai jogi kar képviseltette magát.

Trócsányi László rektor köszöntőjében visszaemlékezett a Szegedi Egyetem egykori OTDK díjas hallgatójára, aki fiatalon vette át a stafétabotot a nagytekintélyű jogtörténész professzoroktól, majd utalt Stipta Istvánnak az igazságügyminiszteri felkérés alapján végzett szakértői munkáira, különösen a közigazgatási bíráskodás történeti fejlődését feltáró tanulmányára, végül kiemelte rektori tanácsadóként a KRE-n végzett rendkívül hasznos munkáját.

Miskolczi-Bodnár Péter dékán emlékeztetett arra, hogy a jogász és történész diplomával is rendelkező Stipta István joghallgatók generációinak volt tanítómestere Miskolcon, Szegeden és – közel egy évtizede már – a KRE-n. Stipta István aktívan tevékenykedett a doktori iskolákban, érdemben segítve a PhD hallgatók előmenetelét. A Professzor a Minőségbiztosítási Bizottság elnökeként sokat tett a jogi képzés színvonalának emelésért, és elévülhetetlen érdemeket szerzett abban, hogy a KRE tevékenységét a Magyar Akkreditációs Bizottság megszorítások nélkül elismerte, s az intézményt akkreditálta. Számos hazai és nemzetközi bizottság tagjaként és a MAB Társadalomtudományi Bizottságának elnökeként sikeres tudományszervező tevékenységet folytat. Hazai és külföldi fórumokon közel száz tudományos előadást tartott. Tudományos publikációinak rangját jelzi, hogy háromszáznál több publikációjára 2093 független, köztük 372 idegen nyelvű hivatkozást kapott. Kollégái tudományos előmenetelét javaslataival, tanácsaival messzemenően segíti a PhD fokozat megszerzése, a habilitáció és a professzori pályázat elkészítése során is.

Birher Nándor tanszékvezető – a minőségbiztosítás iránti elkötelezettség említésén túl – Stipta professzor oktatói elhivatottságáról szólt és hallgatói vélemények során idézésével támasztotta alá azt, hogy mennyire hasznosak és népszerűek Professzor Úr előadásai.

Czine Ágnes professzor köszöntőjében kiemelte Stipta Istvánnak a MAB Látogató Bizottság számára végzett adatgyűjtő és előkészítő munkáját, azt, hogy vezéregyénisége volt Egyetemünk akkreditációs felkészülésének.

Homicskó Árpád Olivér dékánhelyettes hangsúlyozta Stipta István kutatási tevékenységének határokon túlnyúló vonulatát és megemlítette, hogy ezek az Állam- és Jogtudományi Kar nemzetközi kapcsolatait közvetlenül is gazdagították, példaként említve az ÁJK oktatói és a szlovákiai jogtörténészek közös Trianon kutatását.

Szabó Imre professor emeritus az előfelvételis sorkatonai és a joghallgatói közös éveket is felidézve utalt arra, hogy a Szegedi Egyetemen és a KRE-n is módja volt Stipta István lelkiismeretes, precíz, a hallgatók fejlődését előmozdító oktatói tevékenységét nyomon követni.

A valamennyi hazai jogi kart képviselő, jelentős számú hallgatóság soraiból elsőként Homoki-Nagy Mária szegedi Professzor Asszony kért szót és kiemelte Stipta Istvánnak azt a közvetítő tevékenységét, amellyel érdemben hozzájárult az előző jogtörténész generáció tudományos eredményeinek összegyűjtéséhez és továbbadásához, és megemlítette, hogy Stipta professzor mindig vállalta a Szegedre utazást, ha óratartással ki kellett segíteni kollégáit.

Szabó István dékán (PPKE JÁK) a Stipta professzor egykori tanítványaként és első PhD fokozatot szerzett témavezetettjeként mondott köszönetet azért az érdemi segítségért, amit ő és további 15 fokozatott szerzett kollégája kapott. Stipta István valódi „Doktorvater”, a tanítványok Szellemi Atyja, aki már a második jogtörténész generáció életében játszik szerepet, mivel a közvetlen tanítványoknak is szép számmal vannak már PhD fokozatos témavezetettjei.

Stipta István némi meghatottsággal mondott köszönetet az elhangzott dicsérő szavakért, kifejezve abbéli reményét, hogy nem kell tételesen cáfolnia azokat. A teremben ülők valamennyien néma csöndben figyelték, ahogy tanítómesteréről, Ruzsoly Józsefről mesélt, kiemelve a levéltári munka, az alapos adatgyűjtés fontosságát, a tények és a tudomány iránti alázatot, amely – érzékelhetően – nagy hatást gyakorolt az Ünnepelel tudományos pályájára is. Örömmel hallhattuk, hogy Stipta professzor jól érzi magát Egyetemünkön, magyar és egyetemes jogtörténetre oktatva a hallgatókat, a doktori iskolában törzstagként egyénileg foglalkozva a doktoranduszokkal, sok időt töltve könyvtárakban és megírva a magyar jogtörténet-tudomány kétszáz évről szóló összegző könyvet. Az ünnepelel – rá jellemző szerénységgel – nem említette, hogy a KRE ÁJK falai között állította össze az oktatói és kutatói pályafutásának egészét bemutató anyagot, amellyel elnyerte a Magyar Tudományos Akadémiától az akadémiai doktori címet.

Glossa luridica

A Károli Gáspár Református Egyetem Állam- és Jogtudományi Karának állam- és jogtudományi folyóirata

Szerkesztési szabályok

A törzsszöveget Calibri betűtípussal, 12-es betűmérettel, normál sorközzel, nullás térközzel, bekezdés előtti és végi sorköz nélkül, sorkizárva kell írni.

Cím:

A CÍM VÉGIG KISKAPITÁLISSAL, KÖZÉPRE ZÁRT
Alcím normál szedéssel, középre zárt

ALATTA A SZERZŐ NEVE („DR.” VAGY MÁS ELŐTAG NÉLKÜL, KIVÉTEL AZ IFJ. STB.)
KISKAPITÁLISSAL, KÖZÉPRE ZÁRT

Szerző neve alatt titulusa és (zárójelben) intézménye kurziválva (vezetői megbízás nélkül)

Például:

ACTIO COLLECTIVA EUROPAE ANTE PORTAS
Európai kollektív igényérvényesítés a kapuk előtt

UDVARY Sándor
egyetemi docens (KRE ÁJK)

Absztrakt és kulcsszavak:

A címet és a szerző(k) nevét követően egy 8-10 soros, a tanulmány elkészítésének okait, a mű céljait, módszereit és eredményeit röviden összefoglaló absztraktot, valamint a tanulmányban használt legfontosabb fogalmakat és kifejezéseket rögzítő rövid felsorolást (kulcsszavak) is kérünk. A magyar változat mellett angolul is kérjük mindkettőt.

A törzsszöveg tagolása:

A szöveg tagolása elsődlegesen **félkövér** szedésű és arab számozású fejezetcímekkel történik. Az esetleges további tagolás mélysége összesen legfeljebb négy egység lehet, azzal, hogy a második egység esetében a cím szintén **félkövér**, a harmadik egység esetében normál, míg a negyedik

esetében *dőlt* szedésű.

Például:

1. A jog

1.1. A jog fogalmi elemei

1.1.1. Magatartásszabály

1.1.1.1. *Tilalom*

Az automatikus számozást kérjük kikapcsolni. A bekezdéseket csak ENTER választja el, behúzás, tabulátor használata kerülendő. Amennyiben azonos bekezdésen belül szeretne új sort kezdeni, sortörés alkalmazandó (shift+enter). A bekezdések végső formájukat a tördelés során nyerik el.

A törzsszövegben a kiemelést a kurziválással lehet jelölni, minden más stílus (aláhúzás, **félkövér**, KISKAPITÁLIS) használata a törzsszövegen belül kerülendő.

Szakirodalmi hivatkozás:

A cikkben végjegyzet nem használható, kizárólag folyamatos (arab) számozású, 10-es betűméretű lábjegyzetek használhatók. A cikkhez irodalomjegyzék nem csatolható.

Könyv idézése:

SZERZŐ VEZETÉKNEVE KISKAPITÁLISSAL, utóneve normál betűvel: *Az idézett könyv teljes címe kurziválva* [Többkötetes mű esetén a teljes cím után zárójelben kell utalni a kötet számára római számmal (pl. I. kötet), szükség esetén annak címével.]. Megjelenés helye, kiadó neve, a megjelenés éve, oldalszám (bármilyen oldalra való további utalás, pl.: p., pp., o., old., oldal szövegszerű használata nélkül!).

Például: SZLADITS Károly: *Magyar Magánjog (I. kötet. Általános rész – Személyi Jog)*. Budapest, Grill Károly Könyvkiadóvállalata, 1941, 271–273.

Külföldi szerző esetén a szerző családi neve áll elől, ezt követi keresztnéve (utóneve). Ilyenkor a két név között vessző áll. Ha idegen nyelvű a kézirat, és magyar szerző magyar művére utal, a vezetéknév áll elől, majd vesszővel

elválasztva jön a keresztnév. *Utóbbi három szabály a tanulmánykötetben, illetve folyóiratban megjelenő írásokra utalás esetén is irányadó.* A kiadás helye után szükség esetén a (kiadás országa) zárójelben megadható.

Például: JONES, Craig: *Theory of Class Actions*. Toronto (Canada), Irwin Law Inc., 2003, 14–15.

Az oldalszámok között nagyköötőjel (–) használata szükséges.

Idézés tanulmánykötetben szereplő cikkből:

SZERZŐ VEZETÉKNEVE KISKAPITÁLISSAL, keresztnéve normál betűvel: *Az idézett tanulmány teljes címe kurziválva.* In: A TANULMÁNYKÖTET SZERKESZTŐJÉNEK VEZETÉKNEVE KISKAPITÁLISSAL, utóneve normál betűvel (szerk.): *Tanulmánykötet címe normál betűvel.* Megjelenés helye, kiadó, a megjelenés éve, oldalszám.

Például: UDVARY Sándor: *Szenzorok mátrixában. Jogi aggályok a digitális világ felépítésében.* In: GYEKICZKY Tamás (szerk.): *Határtér: Digitális kihívások a jogban.* Budapest, Patrocinium Kiadó, 2021, 159–171.

Idegen nyelven megjelent mű esetén a szerkesztésre utalás is az adott nyelvhez igazodjon. Leggyakrabban: (ed.), (eds.), illetve (Hrsg.).

Cikk folyóiratból:

SZERZŐ VEZETÉKNEVE KISKAPITÁLISSAL, utóneve normál betűvel: *Az idézett cikk teljes címe („In” nélkül!). Folyóirat címe kurzívval,* a megjelenés éve/a folyóirat lapszáma, oldalszám. A megjelenés évét követően – tipikusan egyes nem magyar folyóiratok esetében – megadható az évfolyam- és lapszám is: év, évfolyam (lapszám) formában.

Például: ALEXANDER, Larry: *A unifying theory? Impossible.* *Denver University Law Review*, 1995/7, 1007–1010. vagy ALEXANDER, Larry: *A unifying theory? Impossible.* *Denver University Law Review*, 1995, 72 (7), 1007–1010.

A folyóiratok általánosan (esetleg hivatalosan) használt rövidítései a jegyzetekben nem használhatók. (pl. JTK a Jogtudományi Közlöny helyett nem lehet).

Internetes hivatkozás:

Az URL megjelölésével és a letöltés időpontjának megjelölésével történik a hivatkozás

Például: www.echr.coe.int/Convention/webConvenHUN.pdf (2016. 03. 17.)

Ismételt hivatkozás:

Már idézett műre hivatkozás: SZERZŐ VEZETÉKNEVE KISKAPITÁLISSAL i. m. + oldalszám

Például: VÉKÁS i. m. 233.

Ha már a szerző több művére történt hivatkozás, akkor a hivatkozott mű megjelenésének éve zárójelben kiegészíti az előbbit – pl. VÉKÁS (1994) i. m. 233.

Ha egy szerzőnek azonos évben több műve is megjelent, melyek hivatkozásra kerülnek, betűjellel teszünk különbséget (ezt az első, teljes hivatkozásnál már jelezni kell):

Így első alkalommal ALEXANDER, Larry: A unifying theory? Impossible. *Denver University Law Review*, 1995/7, 1007–1010. [a továbbiakban: ALEXANDER (1995a)]

Ezt követően ALEXANDER (1995a) i. m. 1008.

Ha a következő lábjegyzet ugyanabból a műből származik: Uo. 34.

Lábjegyzet mindig nagybetűvel kezdődik, a végén pont zárja le, vö., ld., pl. rövidítéseket használhatjuk (a nagybetűs kezdés és a ponttal való lezárás nem érvényesül internetes hivatkozásnál). Az op.cit., ibid., cf., e.g. és egyéb rövidítések a magyar nyelvű tanulmányokban kerülendők.

Idegen szöveg idézése:

Az idézet elején és végén nyomdai idézőjelet használunk: tehát „idézet” és nem „idézet”. Ha nem pontosan úgy kezdenénk az idézetet, ahogy az az eredetiben szerepel, akkor a korrekcióra szögletes zárójelet használunk: „[I] dézet”. Ugyanígy járunk el, ha az idézetből kihagyunk részeket ([...]), vagy ha értelemzavaró részt korrigálunk. Az idézetben belüli idézet jelölése a hagyományos módon, ún. lúdlábbal történik („a »clear and present danger« elve alapján...”).

Lábjegyzetben történő idézés esetén a lábjegyzetszövegben idézünk, anélkül, hogy megtörnénk a lábjegyzetszöveget (nem kell tehát új bekezdés). Az idézetet sehol nem kell kurziválni.

Például: „[Mivel] a pártok a politikai rendszer meghatározó részei, helyénvaló, hogy az általános rendelkezések között [...] szól róluk az Alkotmány. [...] [A] pártok más alkotmányokban [is] az állami szervek és az alapjogok fejezetein kívül, vagy a szuverenitáshoz, vagy a választójoghoz illeszkedve szerepelnek.”

Kiemelés:

Nem dupla, hanem szimpla idézőjellel, pl. 'jogrend' (és nem „jogrend”)
Kiemelhető: egy-egy fontos szó, sajátos értelemben használt szó, idegen szó, általánosan használt jogi alapelv.

Kurziválás:

Akkor alkalmazzuk, ha hangsúlyozni akarunk valamit (az idézetet önmagában még nem kurziváljuk).

